

LA CAMPANA DE GRÀCIA

Cambó ha parlat a les Joventuts de la Lliga.

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

JA ESTA INAUGURADA L'ESTACIÓ DE MARINA

Escala mecànica

De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims
De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

RAPIDESA -- COMODITAT -- ECONOMIA -- **METRO TRANSVERSAL**

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Redacció i administració:

Ronda Universitat, 25 ent.

Telèf. 22122

Crònica barcelonina

La crisi municipal i el proporcionalisme

Gairebé simultàniament amb el plantejament de la crisi al govern de la ciutat, han aparegut als carrers de Barcelona uns cartells segons els quals tots els partits, feta excepció d'Esquerra Republicana de Catalunya, anuncien una campanya imminent pro representació proporcional.

Es clar que tot plegat no és més que una maniobra de la Lliga contra l'Esquerra i de la qual les primeres víctimes en seran els partits que han caigut a la trampa, però no deixa d'ésser simptomàtic el fet que en els moments que es planteja a l'Ajuntament una crisi perquè la minoria governamental es veu impossibilitada de fer obra positiva a causa de la composició especialíssima del Consistori, surtin aquests cartells anunciant una campanya proporcionalista per tal que l'Ajuntament que es formi després de les pròximes eleccions, es trobi en la mateixa situació de l'actual.

Tothom recorda la campanya electoral de Lleida en les darreres eleccions de diputats al Parlament de Catalunya. Per iniciativa de la Lliga va formar-se una candidatura proporcionalista que va ésser enfrontada a la d'Esquerra Republicana de Catalunya. El poble concedí els seus sufragis als

homes de la candidatura d'Esquerra i la candidatura proporcionalista triomfà per minories. I què va passar? Que donà la casualitat que d'aquella candidatura proporcionalista integrada per homes de les més diverses procedències, triomfaren tan sols els de la Lliga. Cal només donar una ullada a la representació regionalista lleidatana.

La Lliga en vista de l'èxit aconseguit a Lleida — èxit relatiu naturalment — ja prepara un nou tinglado a Barcelona per a les properes eleccions

municipals. Els altres partits, engrescats per les excel·lències teòriques del sistema proporcional i sense mesurar els seus greus inconvenients pràctics, s'hi han deixat caure i una vegada més l'Esquerra Republicana es trobarà sola davant la reacció i els extremistes.

La crisi plantejada al Consistori barceloní no és més que una conseqüència de la representació proporcional. Per causes fortuïtes la majoria d'Esquerra s'ha convertit en una minoria més i l'obra de govern ha estat obstruïda fatalment per les altres minories no governants. L'exemple que tenim davant els ulls ens sembla d'una eloqüència aclaparadora. Tan eloqüent, que és l'argument més formidable i contundent contra els proporcionalistes, en aquests moments transcendents de la història de Catalunya, tot i reconeixent que en teoria és un procediment democràtic i que fa bonic.

Tot el que es faci per al proporcionalisme en aquests instants de construcció és fer obra negativa; és aprovar l'estat actual del Consistori barceloní, és interessar-se pel desconcert municipal i és, per últim, afavorir les conxorxes sempre humiliants, sempre immorals i repugnants, en el govern de la ciutat.

—¡Salvi'm, però tanqui els ulls!

(Ds «Bagatelle»)

A.

Les bravates dels propietaris de Sant Isidre

Els nostres Diputats d'Esquerra Republicana, estan defensant d'una manera digna de tot elogi el projecte de llei sobre els conflictes derivats dels contractes de conreu que s'està discutint al Parlament de Catalunya i de les escomeses dels Diputats de la Lliga Catalana que, envalentonats per les campanyes dels propietaris de l'institut de Sant Isidre amb llurs amenaces de tipus feixista són tolerades pel Governador civil senyor Ametlla.

Amb motiu de discutir-se aquest projecte llei, entre els nostres Diputats d'Esquerra i els de la Lliga Catalana, queda marcada una fita en la lluita que està desenrotllant-se entre la pagesia catalana i els propietaris de Sant Isidre que podríem dir significuen la lluita de clave que com a fet històric, va tenir lloc en tots els països, Catalunya—agrícola per essència—no podia pas desentendre's dels aires de renovació social que avui es gasten i així teniu qui són els que fins ara havien dit que a Catalunya no hi havia problema agrari, que Catalunya el nostre pagès estava content de la seva sort i del Dret Català!

Les provocacions dels propietaris de Sant Isidre en llurs assemblees, i que no han estat denunciades per les autoritats, justifiquen les paraules dels nostres amics al Parlament, el de la posició adoptada per les autoritats judicials aquests dies, en procedir a desnonaments acompanyats per parelles de la guàrdia civil, amb l'intent de portar un dia de dol en un dels nostres pobles de Catalunya.

Es clar que la reacció es defensa com pot. El propietari com a gat rabios acorralat procura per tots els mitjans, ressuscitar les tristes organitzacions de les bandes de pistolers del Sindicat Lliure, tenint com a instrument el Sindicat La Victòria, que actua amb tota ingenuïtat i els individus de dita organització amb la pistola a la butxaca a tot drap van campant pels camps amb aire de matons.

¿No n'està assabentat el senyor Ametlla d'aquesta organització feixista?

¿En virtut de quina raó el senyor

Ametlla els ha concedit permís d'arma de foc?

I ara se'ns ha acudit preguntar el Governador senyor Ametlla:

¿Està assabentat d'una circular que—es diu—fa córrer l'institut de Sant Isidre, donant construccions als propietaris per a que burlin el projecte de llei, quan sigui aprovat pel Parlament Català, ja que el sometent és una força dels propietaris, àdhuc dels pistolers que té llogats el Sindicat La Victòria, comptant amb la complença de la guàrdia civil?

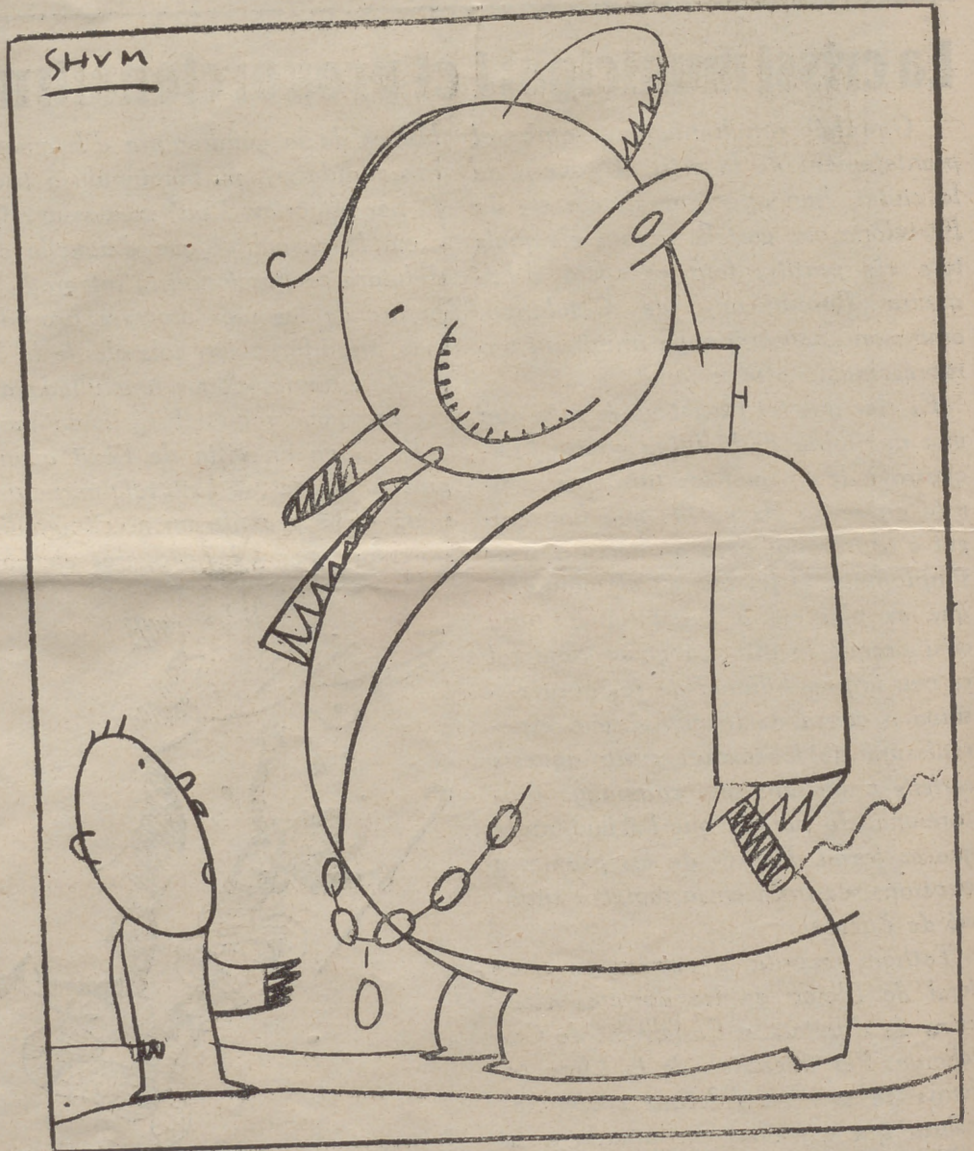
¿Coneix el Governador senyor Ametlla les reunions que hi han al poble de Lavern a la propietat de Can Bas, en busca d'un conflicte sagnant per a enfrontar el poble amb els mairers?

Si el senyor Ametlla no en fa cas, recordi almenys que la pagesia catalana s'ha expressat pel seu amor a Catalunya i a la República, i amb la convicció de la raó que assisteix als rabassaires fent conèixer a tothom l'explotació a que està subjecta, i que el 14 d'abril no podem pas pensar que va ésser tan sols una broma.

Sant Isidre ho fia a la força pública, joventut i pistolers del Sindicat «La Victòria», i si es creu que la guàrdia civil que tan cautelosa se l'ha fet mostrar contra els monàrquics ha de cloure en darrera instància els desencerts governamentals, la pagesia catalana està a la veu d'alerta. I tindrem ocasió de veure fins on portaran la seva valentia els propietaris de Sant Isidre.

Malgrat tots els pesars i contra les bravates, la pagesia catalana confia amb la discussió dels nostres homes al Parlament Català.

CASES

—Veiam com estàs de gramàtica. Com és el futur de robar?

—El futur de robar? de robar?... ¡anar a la presó!

«Desprecieu els bens terrenals. El meu regne no és d'aquet món.»

* De col·laboració *

MALA FE

El disc que sentim cada dia, que ens irrita la paciència i que cada moment ens ofereix noves sorpreses de persones que els descobrim un perfecte cap de carbassa i en altres un cinisme sense límits: «Això no pot anar de cap manera.» «Anem de cara a un cataclisme.» «S'imposa una dictadura.»

Naturalment, els que així parlen o malparlen de l'estat de coses present en referir-se a una dictadura, la majoria d'ells no els guia un instint poruc i covard, o els anhels de perfeccionar el principi d'autoritat i modificar les disposicions que consideren lessives per a l'interès general, no. La major part d'aquests voldrien una dictadura sistemàtica Mussolini o Hitler, que tirés a terra en un tancar i obrir d'ulls tot el que ha fet la República i implantés un règim absolutista per a ofegar els sentiments de justícia i democràcia del nostre poble. «Si en Lerroux no fos tan vell...» «Si en Maura no fos tan ximple...», diuen els pobres de cap que tenen la mania que anem de cara a una dictadura.

No volem pas cometre la injustícia de pensar ni un sol moment que al senyor Lerroux, per exemple, li dongui cap mica de satisfacció que alguns imbècils s'hagin enamorat d'ell i es desfacin amb elogis presentant-lo com al futur «salvador de la patria». Això no li deu fer gens de gràcia i se li deu posar tan malament que potser algunes vegades li deuen venir ganes de plegar el ram i engegar-ho tot a dida. Però el senyor Lerroux, això s'ho ha buscat, i aquest «cartel» tan funerari que li han aixecat aquests quatre pobres de cap que vaguen per aquest món de Déu amb la il·lusió d'un paradís dictatorial, és una conseqüència natural i explicable de la tasca absolutament tèrbola que fins ara ha realitzat.

Els partits republicans que pugnen per unes altres normes de govern han sofert un greu error en hostilitzar sense to ni so el programa governamental de l'actual ministeri. Nosaltres sabem que hi ha alguns partits republicans, com el mateix radical, que té un

programa i diu defensar uns postulats tan avançats com aquelles lleis que han combatut a sang i a foc i que són filles, precisament, de l'esclat revolucionari del 14 d'abril.

Aquesta manca de sinceritat ideològica i de sentit comú doctrinari per part dels qui podien ésser a la dreta, a l'esquerra i enfront de l'actual Govern, però mantenint un programa governamental factible i ben ordenat, ha fet capir la idea a alguns elements reaccionaris que l'home que ha d'aixecar la bandera de dictador pot molt ben ésser una figura del republicanisme que per endavant compti amb un partit, un historial i disfruti de cert «prestigi». Aquestes distincions representen una ofensa als homes que demà poden dirigir la nau de la República, i no fan gens ni mica de favor a les persones que van dirigides, perquè són un perill per als ideals de democràcia i un insult a la República.

Si tenim en compte la classe de gent que ha anat a allistar-se als rengles d'alguns partits republicans i ens fixem en les intencions que porten i l'esperit que els domina, no estranyarem que conceptes tan odiables com «dictadura» i «feixisme» puguin ésser invocats per homes que es diuen republicans; tampoc no estrayarem la mala feina d'alguns dirigents del republicanisme. Aquesta gent ha comprès que amb els homes de l'antic règim no hi havia res a fer perquè tots han passat políticament a millor vida, i ara fan de republicans, conservadors, reformistes o radicals i es desfan amb elogis enlairant la figura d'un Lerroux, d'un Maura, etc., etc., perquè es creuen que si aquests senyors governen els serviran els interessos, i si no governen podran servir-los d'espantall amenaçant l'opinió liberal com a possibles «salvadors» de la pàtria.

Coneixem el panyo i ens atrevim a opinar que aquests elements, residus de la monarquia, que militen dintre els organismes republicans perquè tenen menys vergonya o perquè tenen més quartos s'imposen i fan prevaldre llur criteri monarquitzant i reaccionari, obligant els dirigents a incórrer contínuament en contradiccions ridícules. Així és com el poble té ocasió d'observar el fenomenal contrast que ens ofereix l'actitud d'alguns polítics d'antecedents revolucionaris i que avui van de braçet amb els conservadors reaccionaris contra les esquerres republicanes, mentre que altres, per exemple, com el senyor Ossorio i Gallardo, que procedeixen de partits de dreta, avui estan identificats amb el Govern de la República amb tot allò que té un sentit de justícia i de democràcia.

Mira què diu en Maura: que la Llei de Congregacions durarà el temps que ell trigui a governar.

—Doncs, tu, i jo ja serem bisbes.

Es convenient que els ciutadans liberals es fixin d'on surten aquestes veus que van propagant continuament que la República governada per les esquerres porta el país a un cataclisme i que davant la misèria, el terrorisme i la indisciplina social, s'imposa una dictadura. Es precis saber qui són els que dirigeixen i fomenten aquesta campanya derrotista que no té altra finalitat que sembrar la desconfiança i guanyar la voluntat dels porucs i incauts.

I és precis que els ciutadans segueixin tot el fil d'aquesta farsa perquè segurament descobriran coses tan interessants que faran estar en guàrdia els bons republicans per fer treure la careta d'alguns senyors que quan el poble sigui cridat a una consulta electoral encara tindran el cinisme de demanar-li els sufragis, en nom de la República i de la Democràcia.

U. C. (SIXTO)

TORNANT ALS TRENTA ANYS...

Per més que es vulgui dissimular

Si agafes, amic lector, un Raimond d'Abadal, un Ventosa i Calvell, un Duran i Ventosa i un Pellsena i Camacho i els poses dins un cocteler, junt amb dues «Veus»—la del matí i la del vespre—, barrejant-ho fort i removent-ho insistentment, tindràs la desagradable sorpresa de veure brollar de dins de l'esmentat recipient un individu de mirar jesuític, barba puntiaguda—com els traïdors dels films d'abans—, nas d'àliga esparverada i figura grotesca: Francisc—sense o amb Assís—Cambó. Un Francisc Cambó que vol dir Lliga.

Lliga Catalana, Regionalista, Riveresca, Tretzista, o com vulgueu; però Lliga a la fi i al cap!

Si agafeu aquest Cambó—que vol dir Lliga—, i el torneu a ficar dins el cocteler, donant-li tres o quatre suaus batzegades, destapant i llançant el contingut dins un vas de vidre, tenint la precaució, abans, de taparvos el nas, veureu com van apareixent cossos i més cossos putrefactes i nauseabunds.

«Chades», demostracions de lleialtat a un tal Primo de Rivera i a un altre tal Alfons de Borbó, a qui els monàrquics li diuen XIII; butxaques esquinçades per autonomies massa carregoses per llur estat de fantasia, ficendistes fòbiament catalanistes, salvadors de la pàtria... de Cervantes; i tot un sens fi de coses i cosetes que venen a sumar trenta anys del cos de Cambó, o Lliga. Trenta anys que un humorista casolà tingué la pensada de nomenar-los catalanistes. Trenta anys de catalanisme...

...I amb aquests trenta anys de catalanisme, segons un humorista casolà que no tenim l'honor de conèixer, se us dibuixarà la silueta exacta del personatge mefistofèlic del «Faust»: veureu a la Lliga Regionalista.

Si voleu estudiar el resultat de l'esmentada operació, se us farà fosc i la República s'ha proclamat. Es precis, doncs, perquè no es declari la fi del món mentre volen perseguir l'estudi, tornar al cocteler l'increment del vas de vidre, remenar i tornar-ho al vas

de vidre: (Us sortirà, oh!, sorpresa dels Déus de l'Olimp, una sèrie de personatges. Ventosa i Calvell, Tries de Bes, Rovira, Duran i Ventosa, i d'altres que llur nom queda desdibuixat davant la flamant irradiació d'un nom nou—o folsat de nou, que no és el mateix—, revestit de joventut: Lliga Catalana.

Tanta és la joventut amb la qual està enfortida, que la pròpia Lliga, aquesta vella coneguda nostra, no vol recordar el Banc de Barcelona, ni lo que digui o vulgui dir «Chades»; au-

tonomies a la butxaca no n'ha dut abans, perquè ara Catalunya la té degut a ella. En fi, se'ns ha tornat engreïda perquè «aquell»—així és com nomena el poble la simpàtica Catalana—no li zurrà salva sigui la part. I tantes són les pretensions que ha agafat, que fins s'ha donat el luxe de no votar la Constitució del poble amic espanyol; l'Estatut que aquest poble ens va reconèixer, i la Constitució de la seva amada Catalunya.

Amb el nou nom — Lliga Catalana—ha cregut encertar la disfressa pels passats trenta anys, que un de la broma digué de catalanisme; però nosaltres, jo i tu, amic lector, a través del cristall de la copa, veiem el vestit i l'ànima d'ella. Veiem, en el vestit, la Lliga de sempre, la del trenta anys; amb l'ànima, comprovem la repetició d'aquests trenta anys, i, el que és més, l'accentuació en l'actuació de repetició de trenta anys que retornen...

I és allò que diuen els savis: «Encara que la mona es vesteixi de seda, mona es queda».

Retornar, la Lliga Catalana, a l'actuació trentista de Lliga Regionalista és ni més ni menys que afermar aquesta frase cèlebre que hem anotat!

JOAQUIM GRAU I LATORRE

—Ernest; una altra vegada que tinguis que estornudar, espera el cop de timbal.

(De «Pantagruel»)

El reportatge de la setmana

PER PASSAR L'ESTONA

Marcel·li Domingo, ha estat còmic

I fent el «Tenori» engrescava les noies d'Ampostà i de Tortosa.

—Aquest Marcel·li Domingo—hauran sentit vostès a dir més d'una vegada—és prodigiós. Fa tots els papers de l'auca!

I si són un xic analítics—un defecte o altre s'ha de tenir en aquest món—, s'auran estranyat força que un mestre d'estudi tingui tantes taules. Ara nosaltres, com a bons xafarders, els anem a aixecar la tapadora del misteri. El senyor Mrcellí Domingo; revolucionari, mestre d'estudi, estadant d'una dispesa de la plaça de Bilbao, ex-ministre d'Instrucció, autor de l'article «Soldados»!, amo d'una encisadora bata color lila amb cordons grocs, i actual ministre d'Agricultura, ha estat còmic! Sí, senyors, sí: còmic. No direm que hagi estat un Borràs ni un Morano, però, vaja...

Heus ací com ens «descorre el velo del pasado» (eh?) un bon amic boca-moll, que fa d'adroguer a Tortosa...

—La més grossa illusió de Marcel·li Domingo era fer «trayatu». De l'any 1904 al 1906, el xicot va ésser feliç, puix el varen designar, a Tortosa, per a capitanejar una companyia teatral, de la qual era primer actor i director. Amb ell, hi treballaven, entre altres, Ramon Bel, Leopold Cano, Julià Fusté, Manel Gaya, Josep Gilabert, Eduard Menchero, Isidor Pérez i Pere Piñana. Entre les

—El costum és pagar el lloguer a la besireta.

—Que teniu por que torni sense el cavall?

—No; però podria tonar el cavall sense vós.

(De «Ric et Rac»)

actrius hi havia les germanes Martínez, Pilar Domingo, Maria Gaston i Teresa González. El seu germà Pere, que llavors era un marrec, hi feia els papers de «menor».

—I agradava el «Marcelino»?

—Molt. Els pagesos l'admiraven. Si fins crec que la seva popularitat li ve de les taules!

—I, on treballaven?

Marcel·li Domingo

—Allà on els contractaven. Al teatre del Balneari, de Tortosa. Al «Centre Recreativo» de Santa Bàrbara. Al «Teatro Principal», de Cherta. Al teatre del «Casino Ampostino». Al «Casino» de Santa Bàrbara. Cregui que eren molt populars, i tothom pronosticava a Marcel·linet un gloriós pervindre en l'escena... I ara, ja el veu!

—Sí. Ha canviat d'escena. I digueu, digueu... Quines obres feien?

—Ui! Tenien més repertori que pucés els gossos. Feien un drama, que se'n deia «La noche de San Jaime», que feia somicar fins a la parella de la guàrdia civil. Recordo que en feien un altre, «Ilusión y realidad» que tenia unes tirades de versos que emociaven els pagesos. En «Amor de Madre», Domingo hi feia un Duc de Wervil que n'hi havia per a sucari-

pa. També, feia, amb una cantarella que encisava, aquell Don Diego de «Flor de un día», de Camprodon. També ho xafava molt bé amb el «Lázaro» de «La Dolores»... Això en quant als drames que li recordo.

—També feia comèdia?

—Ja ho crec. Recordo haver-li vist «La dicha ajena», «Los valientes», «Hora fatal», «Vida íntima», «Aprobados y suspensos», «Parada y fonda», «Los hugonotes», «Robo en despoblado», «La monja descalza», «Los corridos», «Zaragüeta», «Operación quirúrgica», «Una de tantas», «Su excelencia», «Una limosna por Dios», «Los asistentes», «El octavo no mentir», «Marinos en tierra»... i què sé jo!

—I ells, què tal ho engiponava?

—Els de la comarca s'hi esbogeraven. Els viatjants s'hi feien un panxó de riure. Sobre tot, fent el «Tenorio», estava epitalàmic. Semblava un seminarista corrent una «juerga».

—D'obres catalanes no en feia?

—Ca! No feia fi. Tenia debilitat pel castellà. Pressentiments, ja li diré. En català, sols recordo haver-li vist fer «La cura de moro». I encara hi ha males llengües que diuen que va acceptar-ho, confonent-la amb «Locura de amor»!...

Això és el que ens conta un tortosí xerraire. Els donem paraula que no és cap garrofa. L'actual Marcel·li Domingo, amb tot i ésser més desnarit que ara, anava en camí d'ésser un as de l'escena.

No va tenir constància, i ja ho veuen. Ara només és un trist ministre...

SOCA.

RESTAURANT CASA JOAN

LA CASA MES ACREDITADA

Sopa «Boullabaisse»
i Paella Valenciana

ESPECIALITATS DE LA CASA

Rbla. Sta. Mònica, 21 i 23
Telèfons 11692 i 15759

Pàgina de 'Pall-Mall'

REPICS

Cal dir que Pere Comes arribà a Madrid a les 5 de la tarda!

Es parla d'un ex-regidor de la dictadura, molt curt de gambals, que s'ha casat amb la filla d'un ric fabricant, també molt poca coseta...

—No ho entenc—deia en Pujals—; ell és idiota i ella és tonta, i tothom diu que viuen «en perfecta intel·ligència»!

Una frase del mestre Fontbernat...

—Popularitat, popularitat... Voleu saber el que és la popularitat? Doncs és la glòria en «calderilla».

Li preguntaren a Pere Comes.

—Vostè ha anat mai en avió?

—Sí. Vaig anar un cop a Madrid.

—Y què va sentir?

—Haver-hi pujat!

Atribuïda a Casanovas...

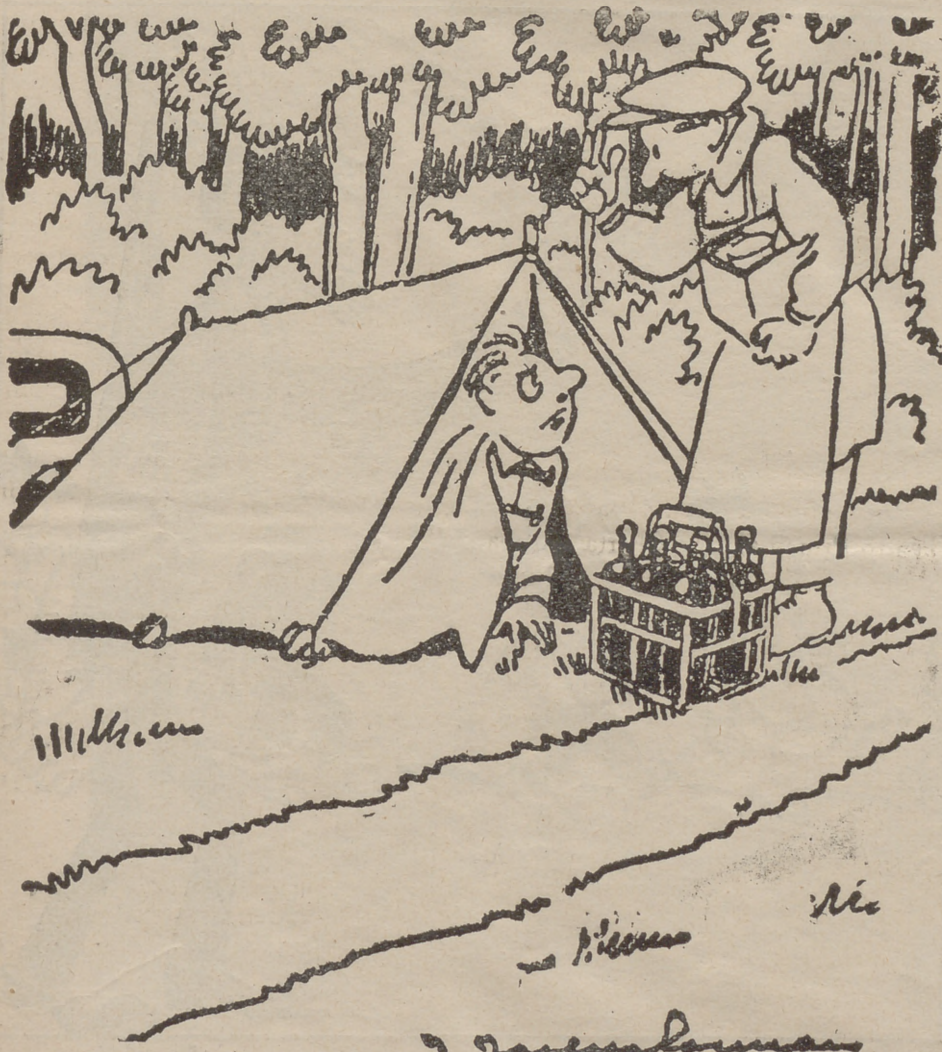
—Una desgràcia mai no ve sola. L'acompanya sempre una dona.

—Vostè ha dit que jo era l'últim dels imbècils?

—Perdoni! jo he dit que era el primer.

(De «La Dépêche»)

—Ah, és un proveedor? Pugi per l'escala del servei.

(De «Pantagruel»)

Sentit a unes galeries on un pintor novell exposa les seves obres.

El venedor.—Miri: li donaré aquest quadre per la meitat del preu del catàleg.

El visitant.—Bé, ¿i quan val el catàleg?

En una Assemblea de Propietaris, va aixecar-se a parlar el senyor Pic i Pon.

—Vaig a adreçar-vos la paraula, en nom del meu amic Rafecas, que no és orador...

Rialla general.

Tothom té el senyor Carreras Artau per un home molt meticulós.

Es conta d'ell que l'altre dia, en haver-li arrabassat el capell una ventada, va adreçar-se a un transeünt i li va dir:

—Perdoni, senyor. Vol fer el favor de dir-me si ha vist passar rodolant, un capell de color fosc, amb l'ala un xic ampleta, forrat de color violeta i amb les inicials N. C. A. a la badana?

Hitler, campió de la pau (!)

Quan algun temps després de l'esfondrament de la monarquia alemanya, les derrotades i disperses forces que sostenien aquella començaren a revifar-se, varen sorgir, per bé que amb el mateix fons reaccionari, varies tendències de diferent matís, una de les quals: el nacional-socialisme, precisament la de menys consistència doctrinal — la denominació d'aquest partit ja implica una contradicció — ha conseguit anar-se imposant paulatinament sobre rivals i adversaris, fins al punt d'ésser avui el més puixant de tots els partits polítics d'Alemanya.

El convenciment de què l'arribada de Hitler al poder, significaria el desencadenament d'una nova guerra, estava molt estès arreu. El programa que des del seu inici propugna el partit hitlerià, i amb el qual ha captat una part de la massa que li és adicta — l'altra part està composta d'obres sense feina atrets a la milícia feixista amb el reclam d'un jornal — com tot programa imperialista, està confeccionat segons les normes que l'interès del règim capitalista — origen i base del feixisme — imposa.

El progrés monstruós i constant de la indústria — maquinisme, racionalització del treball, etc., — exigeix dels grans estats industrials, per a sa expansió natural i indispensable, la conquesta de nous mercats on col·locar la producció que resulta excessiva, però com sia que en el present això és tan difícil, que gairebé resulta impossible, car ja no queden terres per colonitzar i les colònies existents, així com els països que tenien la indústria endarrerida, es van posant al nivell de les primeres potències i emancipant-se, per tant, de llur explotació en aquest sentit; els grups de capitalistes, rivals entre ells, que intervenen els governs de les susdites potències, en un moment donat, les llaçnes a la lluita amb la finalitat d'ensorrar l'adversari comercial — que durant molt temps quedarà inutilitzat com a concurrent — arrabassant-li les regions més riques i imposant-li exorbitants indemnitzacions en metàl·lic. Aquesta finalitat real, és vestida, per una sèrie d'intel·lectuals, amb el ropatge abigarrat del patriotisme, per tal d'entabanar els papanates. Hom reclama per al país propi, la redempció de territoris que antany li pertanyeren o es reclama l'anexió d'altres territoris, que per un motiu o altre també li pertocquen, i s'afirma la superioritat de la raça pròpia, damunt el reste de la humanitat.

Actualment a Alemanya, més que la restauració monàrquica, els partits nacionalistes prediquen la constitució d'una gran Alemanya que englobaria Austria, Hongria, Checoslovàquia i els demés països de parla germànica: la realització d'aquest projecte, dubtem molt, que per mitjans pacífics sigui factible.

Coneguda l'orientació de l'hitlerisme i davant les atzagaiades de von Papen i de von Neurath, que palesaren públicament una bel·licositat alarmant, la guerra ja semblava, doncs, imminent. Però heus ací que en la recent reobertura del Reichstag, Hitler fa un discurs concebut en termes molt diferents del que es temia. Advocà per la revisió del Tractat de Versalles i demanà una treva de cinc anys i la igualtat de drets per Alemanya; però tot això sense bravates i amb so de pau.

Més no hi ha que deixar-se sorprendre per aitals aparences pacifistes. Dies abans d'esclatar la passada guerra, entre el tsar de Rússia i el kàiser es creuaren varies missives, en les quals ambdós emperadors es declaraven els més fermes adalits de la pau.

La política interior que es ve desenvolupant a Alemanya des de l'adveniment de Hitler al govern, ens demostra d'una manera ben evident, que ara, el mateix que en l'època precedent a 1914, els que manen allí, es dediquen primordialment a incrementar un chovinisme abominable, que forçosament ha de conduir a la guerra.

Lliurar-se ara a un conflicte armat, amb la inferioritat que representa

l'escassetat d'armament enfront d'uns enemics armats fins les dents; estant agobiats econòmicament pels deutes i reparacions que han de satisfer, quan les demés nacions si bé es ressenten considerablement de la crisi general, estan en una situació molt més sòlida; seria estúpid.

Per això la guerra no pot esclatar encara; el moment actual és de preparació de la guerra. Sota el signe de Hitler, poetes, filòsofs, professors, polítics, intel·lectuals de tota mena, identificats amb els financers i els grans industrials, o subvencionats per ells; des de la càtedra, l'escola, el carrer, la premsa, etc., fan l'apologia de l'Alemanya super-nació, que per la força ha d'imposar sa civilització vitalitzant sobre el món decadent. Per contra, es persegueix aferrissadament tot ço que signifiqui pacifisme, internacionalisme, democràcia, socialisme.

Posant-se la careta de pacifista i maldant per un tracte d'igualtat, Hitler pot assolir que Alemanya es posi en condicions d'enfrontar-se amb França i els estats que la segueixin. Reducció d'armaments d'aquells estats o rearmament d'Alemanya; una treva en el pagament de deutes per al reviscolament econòmic: heus ací les condicions precises. Mentrestant Hitler i Mussolini, campions de la pau.

EUGENI PONS

Les joventuts de la Lliga

L'exèrcit d'en Francisquet que ha de salvar Catalunya.

Informacions sensacionals

Historia d'un "rumor"

Heus ací que una vegada hi havia un partit que se'n deia el Partit Radical.

L'esmentat partit, com aquesta paraula indica, estava tan partit i repartit que no es podia aprofitar per a res.

L'únic aglutinant que mantenia certa cohesió entre la gent del partit, era el «caudillo» i amb ell la confiança d'assolir les altures del Poder per tal de poder-se repartir com a bons germans els càrrecs ben retribuïts de nomenament oficial.

Fora d'això tot eren baralles entre els homes del partit que no es podien veure els uns als altres ni en pintura.

Les personalitats dirigents eren una mena de senyors feudals que a manca de castell, cada un d'ells disposava d'un casinet que servia per alimentar ambicions i dir mal dels correligionaris, àdhuc del propi «caudillo» si aquest no prestava prou atenció a llurs suggerències.

Com que eren gent que no volien privar-se de res fins tenien un diari que en deien «El Progreso» i que amb penes i fatigues anava sortint un cop cada vegada sense que ningú n'hagués esment.

Però heus ací que van arribar unes eleccions i al mateix temps un corrent d'optimisme com si s'acostés l'hora de governar i en aquestes circumstàncies el «caudillo» va fer una crida a tots els correligionaris de possibles per tal de reunir cabals i revifar «El Progreso».

Tot seguit es va fer una llista de subscripció i es van reunir unes quantes mils pessetes, de les quals el «caudillo» se'n va quedar la meitat i les altres varen servir per augmentar les pàgines del diari durant un parell de mesos.

Amb tot això havia retornat a Barcelona un antic periodista radical que es diu Calderón Fonte i que refiat de les prometes que li havia fet el «caudillo» es creia que l'anaven a nomenar Director d'«El Progreso»; però no comptava amb la resistència que havia d'oposar-li Ulled petit—en castellà en diuen *ojete*—que des de feia temps venia monopolitzant la direcció del diari radical a profit del seu amo seyor Pic i Pon.

En Calderón Fonte, que és tossut com ell sol, va remoure Poblet i Santes Creus i fins Santamaria, per tal de sortir amb la seva, però no en va treure res.

Aleshores, i d'acord amb un altre

periodista ex-radical que feia de corredor d'anuncis a «Solidaridad Obrera» anuncià que anava a publicar un nou diari titulat «El Rumor» perfectament heterodoxe.

Va obrir-se una altra llista de subscripció a la que hi van concórrer alguns dels que també havien donat diners per «El Progreso» i tot seguit fou llogat un pis a la Rambla de Canaletes.

Feien córrer que el nou diari tindria també l'ajuda de la F. A. I., que la impremta de «Solidaridad Obrera» els obria un crèdit il·limitat i que «El Rumor» anava a ésser un diari d'escàndol que serviria per insultar en Macià i atacar també algunes personalitats del Partit Radical.

Aquest «rumor» va esverar principalment el senyor Pic i l'Ulled petit, els quals iniciaren tot seguit unes

qüestions prop de Calderon Fonte i de moment es va deturar la sortida del diari. Sembla que hi van haver uns oferiments de càrrecs a l'Ajuntament i... la Bíblia en pasta.

Van passar dies i setmanes sense que les prometes es fessin efectives i les pessetes recaptades de primer antuvi s'anaven fonent... fonent...

I quan semblava que ja tot s'hauria deixat córrer, els senyors de la F. A. I., que tenien el seu diari suspès, varen aprofitar-se de les angúnies de Calderon i companyia per tal de fer-los publicar un setmanari contra l'Esquerra.

Es per això que ara fa vuit dies va sortir un periòdic titulat «El Rumor», que és un setmanari anarquista-radical escrit per «Jóvenes Bárbaros» amb l'estil i les orientacions del lerrouxisme d'avant-guerra.

Li desitgem molts anys de vida perquè el «Be Negre» ja començava a fer-se pesat.

ALBERT REUS

—Home, has fet el primot! El quadro que hoferien era de Velazquez.

—Y com ho saps?

—Per la factura.

—Quina gràcia! Si jo veig la factura també hauria sabut de qui era!

Comarques de Catalunya

ESTAMPES DEL VALLÈS ORIENTAL

FILM DE LA SETMANA

Deixem que aquesta setmana siguin simplement uns fets els que parlin amb punyent realisme damunt d'aquestes acollidores pàgines.

Hem patit una crisi en el ram de construcció ací, que s'ha prolongat de l'hivern fins fa poc, i ara que amb natural satisfacció constatarem una represa d'activitats constructiva que ha reintegrat al treball tots els obrers parats, ens veiem sorpresos per la nova que els obrers i obreres dels teixits treballaran només mitja setmana. Efectivament dijous passat els carrers eren més animats i encara que sembli paradoxal més tristos. No han mancat els llavis de crueltat murmuradora que amb ironia mal continguda han dit... aquesta República! No hi ha res pitjor que el pessimisme dels humils que projecta sempre una ombra desoladora que entristeix i subleva. Es ben cert que un nombre considerable de persones amb evident mala intenció tenen la dèria d'imputar al règim i als homes que el dirigeixen tota la imperfecció dels estaments i sistemes que no són altra cosa que l'ignomíniós fruit d'una llavor sembrada pel passat odiós i reprobable. Sembla mentida, però, que tinguin la gosadia de llançar damunt del present la pols de tanta misèria. Per valorar-lo laboren constantment l'intel·ligència i la bona voluntat dels homes que senten amb cordial impuls bategar tan a prop seu aquesta carn febrils i assedegada de justícia que en diuen poble.

I és no res més ni res menys que la contrarietat reaccionària, estúpida, tiranitzant, la que urdeix la falsa llegenda i que a voltes pren (és dolorós dir-ho) en la mentalitat inconscient i buida d'algun obrer que si no el féssim reaccionar seria irredimible. Els opressors s'han donat perfecte compte de les prerrogatives que van perdre amb l'actual règim i el proletariat no distingeix les que hi guanya i cal explorar la consciència treballista i decididament incorporar-los al nostre règim volgut. Que es delimitin bé els camps i ocupi cadascú el seu lloc en la lluita que s'apropa i que han de lliurar els que es creuen perseguits actualment amb els que ho són de tota la vida, bastint (si és precís amb tràgic esclat), un futur políticament digne, i socialment just, transformació que ha de garantir amb els drets de l'home la pau dels pobles.

No volem divagar en perspectives de guany social, que podrien semblar tòpics interessats; en tenim prou amb recordar, que la nova legislació, amb ritme accelerat i humaníssim, ha convertit amb llei alguns projectes, que no per ésser de justícia, deixen de donar la pauta d'una orientació d'avançada, vers la fita on es completa i aïança l'emancipació de la classe més soferta de la Humanitat. Mentre el capital es convulsiona estrepitosament per sobreviure la seva impotència mental i econòmica, l'obrer va capacitant-se i amb el noble afany de superació, va demostrant cada dia amb més eloqüència que és ell amb el seu sistema productiu i distribuït, l'únic substitut que la realitat històrica proclama.

JOSEP SERRA

El camp de Catalunya i el progrés de les seves reivindicacions

El dia 14 d'abril, davant la població barcelonina, els rabassaires varen desfilar com a classe. I el gran nom d'en Josep Murguía anava a la presidència de la manifestació que, formada a la plaça de Tetuan, baixant per les Rambles, no es va aturar sinó a la plaça de la República. El 14 d'abril, els rabassaires es varen imposar, donant una lliçó a la ciutat els obrers de la qual llegien les pancartes que en Murguía hauria aprovat, entusiastament.

Les reclamacions de la gent del camp constitueixen un programa de reivindicacions immediates, car la República no té pas cap sentit sinó en funció de la justícia obtinguda pel qui la demana treballant. Catalunya, la seva riquesa, la seva producció, el seu ordre, tot això són els obrers nostres, millorats en llurs condicions de vida, amb un règim més just. El dia 14 d'a-

Entre monàrquics

—Què me'm diu de la Llei de Congregacions?

—“Nada” que no anirem bé fins que surti un Hitler!

bril s'ha manifestat una classe catalana que, arribada a la consciència de sí mateixa, ja no pot retrocedir. Exemple farà als de fora i als de dintre! S'imposarà.

L'any passat la gent treballadora del camp de Catalunya va assolir algunes petites millores, per força i capacitat sempre més enèrgicament afirmades, i aquest anys—molt els pesi als de l'Institut Català de Sant Isidre tot i amb els seus estrafalaris acords, amb carota feixista—caldrà que els catalans que us fadiguin menys que els altres, compreguin que han de cedir bon xic dels fruits, per a merèixer la relativa tranquil·litat.

Els rabassaires ja tenen bandera! i sota ella, continuarán llur lluita. Aqueixa bandera va portada pels dos grans desapareguts: Layret i Murguía. El dret a la terra és sagrat.

SANT ADRIA DEL BESOS

“Crec en Deu... i en el Diable”

El lector amatent, llegint tot el que segueix, veurà la confirmació, sense necessitat del castenyot del bisbe, de ço que hem anotat al principi.

El prop-passat dilluns, Pasqua de Pentecostès per alguns i dilluns pels boniques i vives (és un dir) nens i nenes efectuaven allò que anomenen la primera comunió. Hom res no té que dir de dit acte, ja que cadascú pensa com vol i li ve en gana, però sí que cal que hi diguem la nostra davant el final que tingué el que comentem. demés, una munió—cinc o set—de Una volta a la capella—ex-bar «Madrid»—de l'avinguda d'Angel Garcia Hernández hagueren acomplert el sacrifici, les víctimes, amb els seus testimonis—familiars i d'altres—, és traslladaren, o les traslladaren a un bar prop d'aquell ex, on, pel que sembla, se celebrà l'ingrés al món cristià d'aquells fins aleshores moros.

Es el que diuen ells: «Crec en Déu»...

I el que diem tots nosaltres: «...I en el diable».

Però el que deuen dir els de les so'anes: «La qüestió és parròquia...»

Principis de democràcia...

Els homes recentment republicans—n'hi han que canvien d'idea com de pis—blasmen i critiquen amb paraules incorrectes i en un tot contradictòries amb la seva anterior professió (cal dir que l'ideal que susten-

ten aquesta gent, és ideal comerciant, puix sols pensen amb els beneficis que a ells els poden donar), dient pestes dels homes republicans des del moment de néixer, i que han sofert, sofreixen i sofriran pel republicanisme, acusant-los de sustentar falsos principis de democràcia.

Obliden—entre aquesta gent a la qual ens dirigim hi entren els somatenistes, ex U. P., que viuen dins la fàbrica—colònia Baurier—els seus temps dictatorials i llurs actuacions jesuítiques d'ara...

Si aquesta democràcia no existís, no n'existiria ni el rave, d'ells!

Ciudadà alcalde...!

Ciudadà Alcalde! Si voleu demostrar que sou un veritable republicà, cosa que no dubtem, cal que us apresseu a fer emmudir aquest repiqueteig de campanes que de bon matí no deixem dormir els pobres obrers que tenen la dissort de viure per les rodalies de la capella de l'avinguda d'Angel Garcia Hernández. Ultra agrair-vos-ho aquests treballadors, us ho agrairan les pròpies campanes, ciudadà Alcalde!

J. GRAU I LATORRE

LA BISBAL

Miting de Propaganda

Dilluns passat al saló d'actes de l'Ateneu Pi i Margall tingué lloc un míting d'afirmació agrària organitzat pel Sindicat de Treballadors de la Terra de nostra ciutat, a càrrec dels oradors M. Jordi Frigola i J. Sagrera Coromines, tots dos coneguts militants de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Una immensa gentada acudí a escoltar la paraula càlida i sincera dels oradors abans esmentats, els quals vieren coronades les seves peroracions per nodridíssims aplaudiments, aplaudiments que demostraren l'adhesió i simpatia que l'obrer del camp sent pels homes d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Els oradors exposaren tota la xarxa d'intrigues que la reacció estén perquè el moviment del proletariat del camp fracassi. Els alentaren a formar un bloc comú a l'entorn dels sindicats, puix que l'arma més eficaç per a combatre la maniobra de la reacció és la unitat i fermesa de la pagesia treballadora catalana.

LLEGIU CADA DIA

“La Humanitat”

Després de l'homenatge.

—Aquí tens un «concejalejo obrero» que sempre s'ha sacrificat per Barcelona.

* INTENCIONS *

El negoci a l'ombra de la creu

M'he ocupat ja de «Lourdes», un butlletí òrgan de l'Asil del mateix nom a Múrcia, terra de la Fuensantica... i de La Cierva.

En aquest butlletí hi han coses que cal divulgar, perquè tenen una veritable gràcia. No tot són històries de Sant Josep i els espanyols, ni versos dolents de Narciso Díaz de Escovar. Continuament, gairebé en cada pàgina, sona la veu pidolaire del pare, del religiós que amb la religió ha aconseguit viure amb l'esquena dreta. A cada pàgina hi ha l'atrancament, la vida a la pietat, als bons sentiments crida a la pietat, als bons sentiments que l'Església Romana ha sabut sempre explotar amb tant d'èxit. El lèxic, l'estil, en què estan redactats aquests atacs a la butxaca del creient, són d'un còmic pujat i divertidíssim. Vegeu com exemple:

«Ya, en números anteriores—y esto es parte del día—, no podía mancar el grapatet de llot contra la República —te veníamos exponiendo el estado de agobio en que vivimos. Hazte cuenta que en la actualidad somos en esta casa 120 personas que viven de la caridad».

Tret dels asilats, que aquests sempre mereixen respecte, els altres, vivint de la caritat, han resolt el problema.

Més avall, llegim:

«Venimos pidiendo en números anteriores un duro, cinco pesetas... nada, una misèria... y si cada uno de nuestros lectores nos enviara un duro, nosotros

otros pagaríamos cuanto debemos y podríamos hacer el bien con más tranquilidad»—ja ho crec, sobretot si els duros plovién en abundància!— «Algunas personas se han compadecido de los pobres y nos lo han mandado, pero han sido tan pocas... que ni para empezar hemos tenido».

Què hi farem, si el negoci cada dia està pitjor!

Segueixen dient aquests benefactors de la humanitat... pagant els altres:

«Además necesitamos camas; cada cama completa con sommier, con colchón, sábanas, almohadas, cuatro sábanas, fundas, mantas y cubiertas, vale cien pesetas. La cama con sommier vale 30 pesetas i sin él 22 pesetas. Cada cama lleva el nombre de un Santo y el muchacho que la utiliza por la mañana y por la noche reza un Padrenuestro, Avemaría y Requiem en sufragio de los difuntos por quien se aplica».

Es tracta dels difunts del qui dóna el llit, és a dir: es fa saber a la pobre criatura que viu de caritat, que com que no pot pagar amb res més paga amb oracions. La qüestió és no fer res desinteressadament: ni la caritat.

Com que es veu, però, que això de les oracions ja no és un negoci, l'Asil cerca altres fonts d'ingressos.

Llegiu:

«Sellos antigripales de San Antonio —tiene usted la grippe porque quiere. —Los sellos antigripales San Antonio curan la grippe, resfriados y troncazos

El cambrer servicial:

—Un minut, senyors: han anat a cercar el pedicur.

(De «Pantagruel»)

en veinticuatro horas — Remedio infalible.

«Caja de seis sellos se manda por correo libre de gastos al que nos mande por giro postal tres pesetas...»

Suposo que no deuen pagar contribució, com paguen els laboratoris de productes farmacèutics i les farmàcies i drogueries.

Hi ha un altre anunci, també interessant. Aquest:

«A la persona que nos dé una limosna de cinco pesetas para remediar las necesidades de los pobres huérfanos de este Asilo, le regalaremos 100 tarjetas de señora o caballero con sus sobres, un triduo de Niño Jesús de Praga, una estampa del mismo para un cuadro y una novena de la milagrosa imagen».

Decididament explotar la caritat és un negoci: més negoci que publicar un setmanari republicà i anticlerical.

LLUÍS CAPDEVILA

Blats madurs

Ara que els blats maduren poc a poc i la tarda s'en va dolça i serena sota un ponent de foc

que es fon dalt la carena sento un fresseig d'onades camps enllà

que fan els blats amb el vent que rellisca.

Jo adoro el blat! El blat que serà pa! i es farà carn i força! Visca! Visca!

Quina joia que dóna el ponent d'or damunt l'espiga que madura i grana! No sé si els blats m'han penetrat al

[cor] o el cor, joiós, s'estén damunt la plana.

Alegria de blats! El pa novell té un encís de carn tendre. Planyeu el pobre vell que és pa cremat que es torna cendra.

La humanitat camina camps enllà sota un ponent que s'endormisca. Camina àvida de pa. Visca! Visca! Visca!

Camí de l'eternitat amb blats de sol i de lluna. Beneït el blat granat que fa la plana tan bruna!

El ponent té un polsim fi que damunt els blats rodola. Farina d'un gran molí. El sol ponent és la mola.

SALVADOR PERARNAU.

Subscriuiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 • BARCELONA

VISITIN ELS APARADORS

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria
Sistema Nord-Americà

CIUTADANS:

Si voleu vestir ben elegants i amb pocs diners aneu a can BASTIDA. Som els creadors i continuadors del Basar de modern estil adaptant totes les creacions de l'art del vestir i sempre amb preus incompatibles per qui usi normes de bona fe comercial. Cert es que la CASA BASTIDA amb competències i sense sempre va endavant i ara més que mai després d'un balanç amb gran superavit LIQUIDEM totes les existències a qualsevol preu per així fer el renovament i donar treball durant la calma als nostres obrers.

100.000 Trajos des de 25 pessetes
100.000 Pantalons des de 5 "

Gran Stock de Plomes, Gabardines, Trinxeres, Checos Impermeables i tota mena de prenes modernes de gran estil des de 10 pessetes.

100.000 Mitjons gran fantasia des de 0'75 ptes.
100.000 Corbates seda des de 0'95 "
100.000 Camises tots els estils des de 3'95 "
100.000 Calçotets des de 1'95 "
100.000 Païames des de 4'95 "

Tenim muntada una secció ràpida per la Sastreria i Camiseria que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores amb assortit de gèneres de tots els preus.

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitales: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramenet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

LA CAMPANA DE GRACIA

—Has llegit, Pau? En Gaudí s'ha passat tres setmanes sense menjar.